

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

октобар 2024 / број 94

10/2024

Србија - Влагифор, водоград Гостиле.

ДИВНА

Здравствена Вода Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Преплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРТУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VIII, број 94,
ОКТОБАР 2024.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник”;

мр Жељко Албанезе;

др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”;

дипл. екон. Тања Ђелкапић,

самостални саветник у Министарству финансија.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Цаца, Маричина колегиница рачуновођа, као без главе улеће у двориште и без поздрава Милутину, који вири из канала, устрчава уз степенице.

„Цацо”, повика за њом Милутин, „где гори, побогу, ни добар дан да ми кажеш, какве тебе фурије гоне?!”

„Горело и догорело”, задржала се Цаца за кваку од врата да ухвати дах, „Марица се не јавља на телефон, а хитно ми треба да се нешто консултујемо око СЕФ-а.”

Ни Милутин од јутрос није чуо Марицу иако је прозор од канцеларије широм отворен, па похита за Цацом да је траже. Марица се ни не прену када обоје бануше у канцеларију, већ час гледа у екран, а час подвлачи нешто у часопису и лепо стикере по њему.

„Јеси добро, Маре”, обрати јој се Милутин.

Марица спусти наочаре на врх носа, забодје оловку у косу и одговори му: „Јесам, што не бих била?! Сублимирам ову електронску евиденцију претходног пореза, макар оно што је сада познато нама корисницима, а богами и творцима исте.”

Милутин се запути назад у канал, а Цаца се стропошта у фотељу и поче да кука: „А сад и фискалне рачуне да убацујем у евиденцију иако по њима не користим ПДВ јер је то све из кафане – ручкови и репрезентација?! А онда кад све завршим раније, да и даље пратим шта пристиже од улазних рачуна, па да коригујем ову будалаштину од евиденције, која и тако сада ничему не служи?! Ја ово не могу да сварим – па само у СЕФ да гледам и ништа друго да не успем да урадим! А што се ти не јављаш на телефон?”

„Ја сам телефон с разлогом искључила – да престанеш да ме зовеш јер су ми потребни мир и концентрација да лепо сварим ову евиденцију. Зато сад лепо иди, смири се и лагано редом читај, па ће све да седне на место. Видиш да су и творци евиденције збуњени, па су у Интернетом техничком упутству, услед копи-пејст приступа, изгрешили где год су могли. После нешто мало и поправе, али још увек не све.”

„А кад ће да седне”, тресе се Цаца, „све ми се побркало, и што сам знала више не знам.”

„Што више паничиш, дуже ће ти требати. Ти како хоћеш, твој је избор, али мене батали. Ја један чир имам још од оне нове пореске амортизације од пре пар година, а други ми не треба!”

„А шта ћемо 10. октобра”, не стишава се Цаца док је Марица нежно подиже из фотеље и прати према вратима.

„Урадићемо по најбољим моћима и на ове препреке гледати као на кораке до успеха. Па ће онда и програми да се подесе, лагано, што ће рећи – већ до наредне евиденције биће боље”, закључи Марица и лагано затвори врата за Цацом.

Цаца покуњено изађе из куће, па привуче столицу ближе Милутиновом каналу и тихо прозбори: „Ја ћу мало да поседим овде крај тебе Милутине, то твоје лупање ме смирује, па онда одох да читам.”

Милутин пољуби свој чекић, срећан што има тако катарзично занимање, па настави да бије по запеклим шрафовима на ламели.

Ваша Марица

АКТУЕЛНА ТЕМА

Исправке у Правилнику о ПДВ-у и Правилнику о електронском фактурисању – исправљање пропуста и нова релаксирајућа одредба у вези са евидентирањем ПДВ-а у СЕФ-у	7
--	---

ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ

Евиденција претходног пореза постављена је на демо-верзију СЕФ-а	9
--	---

Евиденција претходног пореза на корисничком интерфејсу	9
Аутоматски унос података и измена/корекција података који су аутоматски унети.....	10
Начин уноса и корекције података који се попуњавају аутоматски	10
Статуси евиденције и опције.....	10

Исказивање претходног пореза по примљеним фактурама у Евиденцији претходног пореза у СЕФ-у – са примерима	11
---	----

1 Исказивање података о износу основице и ПДВ-а на основу примљених рачуна.....	12
2 Исказивање података о износу ПДВ-а који може да се одбије као претходни порез.....	13
3 Примери исказивања у Евиденцији претходног пореза.....	14
Пример 1: За промет извршен у септембру електронска фактура издата/примљена до дана евидентирања претходног пореза.....	14
Пример 2: Примљена електронска фактура накнадно прихваћена – до рока за предају пореске пријаве за порески период у којем је настала пореска обавеза	15
Пример 3: Фактура која је примљена до рока за предају пореске пријаве за порески период у којем је настала пореска обавеза прихваћена НАКОН 15. у месецу	16
Пример 4: Електронска фактура примљена након истека рока за предају пореске пријаве за порески период у којем је настала пореска обавеза.....	16
4 Исказивање података о износу ПДВ-а који може да се одбије као претходни по основу накнадно прихваћених електронских фактура.....	17
Пример 5: Фактура је накнадно прихваћена – након истека рока за евидентирање претходног пореза, а пре истека рока за подношење ПДВ пријаве	18
Пример 6: Фактура је накнадно прихваћена – након истека рока за евидентирање претходног пореза и НАКОН истека рока за подношење ПДВ пријаве.....	19

Примери појединачних евиденција ПДВ-а које порески дужник – ИСПОРУЧИЛАЦ сачињава по основу промета којем је претходила авансна уплата, као и услед накнадног повећања и смањења основице	20
--	----

1 Појединачна евиденција ПДВ-а за промет (тип документа <i>фактура</i>) којем је претходила авансна уплата	21
Пример 1: Промет извршен у септембру, а аванс примљен у августу 2024. године	22
Пример 2: Промет извршен у октобру, а аванс примљен у септембру 2024. године.....	23
2 Појединачна евиденција ПДВ-а за повећање основице (тип документа <i>документ о повећању</i>).....	24
Пример 3: Промет извршен у августу, а повећање основице у септембру	25
Пример 4: Промет извршен у септембру, а повећање основице у октобру.....	26
Пример 5: Документ о повећању односи се на више фактура за промет, издатих у одређеном временском периоду	27
3 Појединачна евиденција ПДВ-а за смањење основице (тип документа <i>документ о смањењу</i>)	28
Пример 6: Документ о смањењу односи се на једну фактуру (промет извршен у августу).....	29
Пример 7: Документ о смањењу односи се на једну фактуру (промет извршен у септембру)	30

Пример 8: Документ о смањењу односи се на више фактура издатих у одређеном временском периоду.....	31
Пример 9: Документ о смањењу односи се на аванс (примљен у августу).....	32
Пример 10: Документ о смањењу односи се на аванс (примљен у септембру).....	33

Примери за сачињавање интерног рачуна и уноса у Појединачну и Збирну евиденцију ПДВ-а и Евиденцију претходног пореза који обавља порески дужник – ПРИМАЛАЦ..... 35

1 Интерни рачун.....	37
2 Појединачна евиденција ПДВ-а за промет којем је претходило авансно плаћање (и исказивање претходног пореза у Евиденцији претходног пореза)	39
2.1 Правила исказивања података о промету којем је претходила авансна уплата у обрасцу ПОПДВ почев од пореског периода септембар 2024. године	40
Пример 1: Промет из области грађевинарства извршен у септембру, а аванс плаћен у августу 2024. године.....	40
Пример 2: Промет из области грађевинарства извршен у октобру, а аванс плаћен у септембру 2024. године.....	42
Пример 3: Дат аванс за будући промет услуге страног лица, након чега је примљена услуга	45
3 Појединачна евиденција ПДВ-а за повећање основице (основ одабира документа <i>повећање</i>) и исказивање претходног пореза у Евиденцији претходног пореза	48
3.1 Правила исказивања података о повећању накнаде у обрасцу ПОПДВ	49
Пример 4: Промет из области грађевинарства извршен у августу, при чему је у септембру накнадно повећана накнада.....	49
Пример 5: Накнадно повећање основице за промет који је страно лице извршило у септембру.....	51
4 Појединачна евиденција ПДВ-а за смањење накнаде и аванса (основ одабира документа <i>смањење</i>) и исказивање претходног пореза у Евиденцији претходног пореза	54
4.1 Правила исказивања података о смањењу накнаде или аванса у обрасцу ПОПДВ	55
Пример 6: Промет из области грађевинарства извршен у августу, а у септембру накнадно смањена накнада.....	56
Пример 7: Накнадно смањење накнаде за услугу коју је страно лице пружило у септембру.....	58
Пример 8: Накнадно смањење аванса	61

Евидентирање обрачуна ПДВ-а када примаоцу – пореском дужнику није познат износ основице на дан настанка пореске обавезе – обрачун ПДВ-а на процењену основицу .....

1 Добављач је рачун издао до рока за подношење ПДВ пријаве за месец у ком је настала пореска обавеза	66
2 Евидентирање обрачуна ПДВ-а када се сматра да је дошло до измене основице у складу са прописима о ПДВ-у	71
2.1 Одређивање основице проценом по Закону о ПДВ-у.....	71
2.2 Евидентирање у СЕФ-у након што је познат стварни износ накнаде	72
2.3 Поступање пореског дужника: сумарни преглед.....	73
3 Обвезник који НИЈЕ интерно обрачунао ПДВ на процењену основицу и није у прописаном року евидентирао податке у Појединачној евиденцији у СЕФ-у	79

Евидентирање обрачуна ПДВ-а када обвезник не изда фактуру до 10. у месецу .....

1 Евидентирање обрачуна ПДВ-а када обвезник не изда електронску фактуру за извршен опорезив промет.....	82
1.1 Испоручилац – порески дужник не располаже подацима о вредности промета који је извршио до 10. у наредном месецу	83
1.2 Електронска фактура за промет није издата до 10. у месецу, а промету је претходила авансна уплата по основу које је издата авансна електронска фактура.....	84
1.3 За извршен промет издата је обична уместо електронске фактуре.....	85
1.4 Обичан рачун за промет извршен правном лицу / предузетнику који није корисник СЕФ-а, издат након 10. у месецу	87
2 Евидентирање обрачуна ПДВ-а када обвезник не изда документ о повећању основице	87
3 Евидентирање обрачуна ПДВ-а када обвезник не изда авансну фактуру за наплаћен аванс.....	89

САДРЖАЈ

3.1 Обвезник не издаје авансну електронску фактуру, већ само коначну фактуру за промет.....	89
4 (Не)евидентирање ПДВ-а у СЕФ-у када обвезник не изда документ о смањењу основице.....	92
5 Евидентирање са закашњењем – порески дужник није издао електронску фактуру до 10. у месецу и пропустио је да евидентира обрачун ПДВ-а у року.....	93

ПОРЕЗИ

Услови за производњу и промет вина и њихов порески третман.....	94
1 Услови за производњу грозђа и вина у Закону о вину.....	96
1.1 Производња грозђа.....	96
1.2 Производња шире, вина и других производа.....	97
2 Услови за промет вина по Закону о вину.....	101
2.1 Увоз грозђа, вина и других производа.....	102
2.2 Извоз грозђа, вина и других производа.....	102
3 Услови за производњу и промет вина из угла других прописа.....	102
3.1 Споредни прописи који регулишу производњу и промет вина.....	104
3.2 Оглашавање вина.....	105
4 Порески третман промета вина.....	107
4.1 Порез на додату вредност.....	107
4.2 Фискализација промета вина.....	108
4.3 Акцизе.....	109
Рефундација ПДВ-а купцу првог стана.....	111
1 Куповина стана под непрофитним условима.....	112
2 Рефундација ПДВ-а за члана породичног домаћинства.....	112
3 Купац првог стана који има стан у својини, заједничкој својини, односно сусвојини на територији Републике Србије након 1. јула 2006. године.....	113
4 Куповина првог стана од обвезника ПДВ-а – предузетника и остваривање права на рефундацију ПДВ-а купца првог стана.....	115
5 Право на рефундацију ПДВ-а купцу првог стана када први стан купује с правом трајног коришћења паркинг-места.....	115
6 Услови и поступак остваривања права на рефундацију ПДВ-а купцу првог стана.....	116

ЗАРАДЕ

Минимална зарада за 2025. годину – минимална цена рада, обрачун осталих примања уз минималну зараду и минимална зарада као гранична исплата.....	120
Утврђивање минималне зараде у 2025. години.....	120
Обавеза обрачуна осталих примања уз минималну зараду.....	122
Контрола висине основних зарада код послодаваца у 2025. години.....	123

Минимална зарада као „гранична“ исплата.....	124
Политика накнаде за рад и других примања директора и чланова надзора у ДОО	126
1 Законски положај директора у ДОО.....	126
2 Накнада за рад директора у ДОО.....	127
2.1 Обрачун зараде и других примања директора привредног друштва	127
3 Надзорни одбор у ДОО.....	134
Стручно оспособљавање и усавршавање запослених и других лица за сопствене и за потребе послодаваца	137
1 Рад по уговору о стручном оспособљавању и усавршавању у складу са Законом о раду.....	137
1.1 Уговор о стручном оспособљавању за самосталан рад у струци (приправнички стаж).....	138
1.2 Уговор о стручном усавршавању, стицању посебних знања и способности и обављању специјализације	140
1.3 Права лица која раде по уговору о стручном оспособљавању или усавршавању	142
2 Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање запослених за потребе послодаваца	144
2.1 Уређивање образовања, стручног оспособљавања и усавршавања у актима послодаваца	145
2.2 Обавезе послодавца	146
2.3 Покриће трошкова образовања и усавршавања и порески третман	147
2.4 Радноправни статус запосленог за време образовања	148
3 Специфичности специјализације здравствених радника и сарадника као облик стручног усавршавања	149
Стицање права на пензију и рад из пензије оснивача односно чланова привредног друштва	151
1 Услови за остваривање пензије у 2024. години.....	151
2 Плаћање доприноса за ПИО и стицање права на пензију оснивача односно чланова привредног друштва	152
2.1 Оснивачи односно чланови који су засновали радни однос у свом привредном друштву	152
2.2 Оснивачи/чланови привредног друштва који на основу уписа у регистар АПР-а представљају и заступају своје привредно друштво, без заснивања радног односа	154
2.3 Оснивачи/чланови привредног друштва који не раде у свом привредном друштву	155
2.4 Остале напомене.....	155
3 Предаја документације и провера услова за пензију оснивача односно члана привредног друштва	156
4 Радно ангажовање оснивача односно члана привредног друштва из пензије	157

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за октобар 2024. године.....	160
Актуелни статистички подаци на дан 25. 9. 2024. године	165
1 Просечна месечна зарада по запосленом	165
2 Доприноси за социјално осигурање	165
2.1 Стопе доприноса	165
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса.....	165
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	165

САДРЖАЈ

3 Минимална зарада.....	165
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	165
5 Индекс потрошачких цена.....	166
6 Законске камате.....	166
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	166
6.2 Годишња законска затезна камата	166
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених.....	167
Ревалоризација отплатних рата по основу уговора о откупу стана под 30. 6. 2024. године	170

ПС

ИНГ-ПРО

Редакција

Исправке у Правилнику о ПДВ-у и Правилнику о електронском фактурисању – исправљање пропуста и нова релаксирајућа одредба у вези са евидентирањем ПДВ-а у СЕФ-у

Ни месец дана од измена и допуна Правилника о ПДВ-у и Правилника о електронском фактурисању у министар финансија донео је:

- Правилник о изменама Правилника о ПДВ-у (пет чланова) и
- Правилник о изменама Правилника о електронском фактурисању (осам чланова).

Оба су објављена у „Службеном гласнику РС” бр. 73/2024 у петак, 30. августа 2024. године.

Измене нису бројне, а углавном се односе на отклањање пропуста који су настали у претходним изменама та два правилника, као и на неке козметичке исправке.

Посебну пажњу завређује одредба Правилника о изменама Правилника о електронском фактурисању којом је прописано да од 1. септембра 2024. закључно са 31. децембром 2024. године у поступцима провере правилности електронског евидентирања пореза на додату вредност Министарство финансија не узима у обзир евентуалне грешке при исказивању података у евиденцијама пореза на додату вредност.

Другим речима, уколико направи одређени пропуст или грешку приликом евидентирања обрачуна ПДВ-а у Појединачној или Збирној евиденцији ПДВ-а или у Евиденцији претходног пореза, те грешке ће од 1. септембра до 31. децембра 2024. године од стране одговарајућих лица из Министарства финансија у евентуалним поступцима контроле бити толерисана и неће бити покретани прекршајни поступци.

Наведено никако не значи да обвезници у предметном периоду немају обавезу да евидентирају ПДВ (да на прописани начин исказују податке у Појединачној евиденцији ПДВ-а, Збирној евиденцији ПДВ-а и Евиденцији претходног пореза). Исто тако, то не треба схватити ни као одлагање посла који је пред обвезницима, већ као прелазни период у трајању од четири месеца (од 1. септембра до краја децембра 2024. године), у току којег обвезници треба да се детаљно упознају са свим новим правилима евидентирања претходног пореза и измењеним правилима евидентирања обрачуна ПДВ-а, као и да имплементирају нова правила у своје информационе системе и да их правилно примењују.

Осим тога, сада је и прописано односно прецизирано да се:

- одредбе члана 24. став 2. Правилника о електронском фактурисању, које се односе на евидентирање у Збирној евиденцији ПДВ-а услед накнадног повећања основице за коју се сачињава Појединачна евиденција ПДВ-а, односе и на набавке и на испоруке;
- измене и допуне Правилника о електронском фактурисању које су извршене почетком августа ове године примењују од 1. септембра 2024. године, **осим одредби које се односе на електронско евидентирање претходног пореза и обрачуна ПДВ-а** (не само претходног пореза, као што је било одређено у претходној прелазној одредби), које ће се примењивати за пореске периоде одређене Законом о ПДВ-у, који почињу после 31. августа 2024. године.

За наше читаоце ова два прецизирања нису новина јер смо такво тумачење објавили и у чланцима „Измене у Збирној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у од 1. септембра 2024. године” и „Измене у Појединачној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у од 1. септембра 2024. године” на основу података из документа Министарства финансија „Корисничко упутство за електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а”, који је на сајту efaktura.gov.rs објављен 21. августа 2024. године.

Правилником о изменама Правилника о ПДВ-у:

- 1. Исправљене су ситне словне грешке**, које су последица измена и допуна у том пропису са почетка августа месеца 2024. године.
- Извршена је исправка последњег става члана 249. Правилника о ПДВ-у тако што је сада наведено да се поступање у смислу исказивања података у складу са тим ставом у делу 8 обрасца ПОПДВ односи и на трансакције набавки услуга, а не само набавки добара. Конкретно, у 8. делу обрасца

ПОПДВ „податак о износу основице за набављена добра и услуге исказује се без умањења за део аванса који се односи на основицу, а податак о износу обрачунаог ПДВ-а као разлика између износа обрачунаог ПДВ-а за извршени промет и износа обрачунаог ПДВ-а по основу аванса.”

3. У члану 255а став 3. тачка 4) Правилника о ПДВ-у било је наведено да, ако обвезник ПДВ-а – прималац добара и услуга, који је порески дужник за промет у складу са прописима о ПДВ-у, сторнира интерни рачун који се односи на смањење аванса, по том основу не *смањује* износ основице, док износ обрачунаог ПДВ-а **може да смањи** у складу са прописима из области ПДВ-а. Изменом је сада исправљена та евидентна грешка тако што је наведено да се у датом случају **не повећава износ основице, али се повећава износ обрачунаог ПДВ-а.**

На предметне пропусте указали смо и у чланку „Измене и допуне Правилника о ПДВ-у од 1. септембра 2024. године”.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронској издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За препоруке и групе информације ишишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Евиденција претходног пореза постављена је на демо-верзију СЕФ-а

У недељу, 15. септембра 2024. године, Електронска евиденција претходног пореза постављена је на демо-верзију Система електронских фактура (даље: СЕФ). То је извршено у оквиру ажурирања СЕФ-а 3.10.

На сајту www.efaktura.gov.rs Министарство финансија објавило је:

1. детаље исправки које су део ажурирања СЕФ-а 3.10,
2. ажурирано Интерно техничко упутство – верзија од 15. 9. 2024 и
3. Коначну спецификација апликативног интерфејса за непосредан приступ систему електронских фактура – електронско евидентирање претходног пореза (верзија од 14. 9. 2024. год.), при чему је тај документ намењен корисницима који СЕФ-у приступају путем апликативног интерфејса, а садржи упутства за програмере софтвера којима се информациони систем корисника повезује са АПИ за Евиденцију претходног пореза у СЕФ-у.

Интерно техничко упутство на стр. 314–328. садржи податке у вези са уносом података у Евиденцију претходног пореза на корисничком интерфејсу, док су на стр. 173–192. објављена упутства корисницима који СЕФ-у приступају путем апликативног интерфејса, и то за:

- преузимање Евиденције претходног пореза по јединственом идентификатору;
- корекције Евиденције претходног пореза по јединственом идентификатору;
- преузимање Евиденције претходног пореза по броју евиденције, према опсегу датума, према години и месецу или само према години;
- евидентирање претходног пореза.

WWW.PROPISI.NET

Евиденција претходног пореза на корисничком интерфејсу

Након што приступи СЕФ-у, корисник одабиром опције „Евиденција претходног пореза”, која је смештена на командној табли, приступа страници „Евиденција претходног пореза”, са које, одабиром опције „Пријави се”, приступа страници „Евиденције претходног пореза”, на којој је приказана листа појединачних евиденција претходног пореза. Одабиром опције „Додај нову евиденцију претходног пореза” корисник приступа страници у оквиру које је кориснику омогућено да креира нову евиденцију претходног пореза.

Корисник прво уноси податке о броју евиденције, години и пореском периоду, док се подаци о јединственом идентификатору и датуму евидентирања аутоматски попуњавају:

1. „Број електронске евиденције претходног пореза” – број се уноси слободним уносом.
2. „Година” – уноси се ручно од стране корисника, с тим што је минимална вредност 2024, а вредност не може да садржи више од четири карактера.
3. „Порески период” – корисник бира из падајућег менија тип пореског периода за који се врши евидентирање, при чему су доступне две опције: *Месечни* и *Тромесечни*.
4. „Период” – корисник бира конкретан порески период из падајућег менија, с тим што вредности доступне за одабир зависе од вредности која је одабрана у пољу „Порески период”. Уколико је као тип пореског периода одабрана вредност *Месечни*, за одабир периода доступне су следеће вредности: *Јануар, Фебруар, Март, Април, Мај, Јун, Јул, Август, Септембар, Октобар, Новембар* и *Децембар*. Уколико је као тип пореског периода одабрана вредност *Тромесечни*, за одабир периода доступне су следеће вредности: *I тромесечје, II тромесечје, III тромесечје, IV тромесечје*.

- „Сачувај” – чува унете измене у форми и враћа корисника на листу евиденција претходног пореза (која још увек није евидентирана);
- „Евидентирај” – Евиденција претходног пореза прелази у статус „евидентирано” и враћа корисника на листу евиденција претходног пореза;
- „Обриши” – брише Евиденцију претходног пореза и враћа корисника на листу евиденција претходног пореза;
- „Откажи” – одбацује унете измене и враћа корисника на листу евиденција претходног пореза.

Опције након што је евиденција у сисајусу „евидентирано” и кориговање

Уколико се уђе у Евиденцију претходног пореза која је у статусу „евидентирано”, кориснику су на располагању две опције:

- „Коригуј” – омогућава измену унетих вредности;
- „Откажи” – враћа корисника на листу евиденција претходног пореза.

Уколико корисник приступа кориговању евиденције (избором „Коригуј”) након што унесе корекције, видљиве су две опције:

- „Сачувај корекцију” – памти нову евиденцију са унетим подацима и додељује јој статус „евидентирано”, а претходну евиденцију (у којој је извршена корекција) пребацује у статус „кориговано”, мада евиденција остаје у статусу „евидентирано” и не памти се нова евиденција **уколико је корекција евиденције извршена на дан евидентирања**;
- „Откажи” – враћа корисника на листу евиденција претходног пореза (не памти унете корекције и не мења се статус евиденције).

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Исказивање претходног пореза по примљеним фактурама у Евиденцији претходног пореза у СЕФ-у – са примерима

У складу са чланом 288 Правилника о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 47/2023, 116/2023, 65/2024 и 73/2024) у Евиденцији претходног пореза у СЕФ-у обвезник ПДВ-а исказује, између осталог, податке о набавкама за које он (купац) није порески дужни, већ је то продавац (испоручилац добара, односно пружалац услуга).

Појашњења у вези са начином уноса и роковима за унос у Евиденцију претходног пореза објављена су у претходном броју часописа, у чланку „Електронско евидентирање ПРЕТХОДНОГ пореза у СЕФ-у”, на стр. 39.

Овде је неопходно подсетити на основне норме, с тим што је нагласак у продужетку на проналажењу одговора на питања:

1. у ком пореском периоду се исказују подаци о основици и ПДВ-у по примљеним фактурама у Евиденцији претходног пореза, у зависности од тога када је издата фактура за извршени промет;
2. на који начин се исказују подаци о претходном порезу у случају накнадног прихватања електронске фактуре.

Обвезник ПДВ-а податке из свих примљених рачуна за извршени промет и аванс са исказаним износом ПДВ-а, укључујући и документ о повећању основице, евидентира збирно по изворима – врстама рачуна, и то: електронске фактуре, фискални рачуни, други рачуни.

Пример 6: Фактура је накнадно прихваћена – након истека рока за евидентирање претходног пореза и НАКОН истека рока за подношење ПДВ пријаве

Обвезник ПДВ-а издао је 6. октобра електронску фактуру за промет услуге поправке машине, пружене у септембру обвезнику ПДВ-а (датум промета 30. септембар), у којој су исказани основица у износу од 100.000 динара и ПДВ у износу од 20.000 динара. Прималац фактуре је исту одбио 7. октобра.

Прималац сачињава Евиденцију претходног пореза за септембар 10. октобра 2024. године, с тим што се по основу те фактуре аутоматски преузимају подаци о основици и ПДВ-у у део 1.2:

Део 1. Набавка добара и услуга у Републици Србији од обвезника ПДВ-а – промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга				
1.2 Промет добара и услуга, осим првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима				
Извори:	Промет по стопи од 20%		Промет по стопи од 10%	
	Основица	ПДВ	Основица	ПДВ
Електронске фактуре	100.000	20.000		
Фискални рачуни				
Други рачуни				
Укупно	100.000	20.000		
ПДВ који се може одбити као претходни порез		/		

Како је фактура одбијена на дан сачињавања Евиденције претходног пореза, обвезник нема право на одбитак претходног пореза по њој, па тај податак ни не исказује у пољу „ПДВ који се може одбити као претходни порез”.

Ако се даље претпостави да тај прималац прихвата предметну електронску фактуру 24. октобра 2024. године, у складу са чланом 28. став 6. Закона о ПДВ-у, он нема право да претходни порез по тој фактури користи у пореском периоду септембар, већ то право има за порески период октобар.

Прималац исказује податак о претходном порезу у износу од 20.000 динара у Евиденцији претходног пореза коју сачињава за порески период **октобар**, и то у делу 5.1 *Исправке одбитка претходног пореза – повећање*, у пољу „Стицање права на одбитак претходног пореза по основу накнадног прихватања електронске фактуре”.

Део 5. Исправке одбитка претходног пореза	
5.1 Исправке одбитка претходног пореза – повећање	
Основ	Износ
Стицање права на одбитак претходног пореза по основу накнадног прихватања електронске фактуре	20.000

WWW.PROPISI.NET

Примери појединачних евиденција ПДВ-а које порески дужник – ИСПОРУЧИЛАЦ сачињава по основу промета којем је претходила авансна уплата, као и услед накнадног повећања и смањења основице

У складу са чланом 4. став 3. тачка 1) Закона о електронском фактурисању, електронско евидентирање обрачуна пореза на додату вредност врши се појединачно, по свакој обавези, исказивањем податка о основици, пореској стопи и обрачунатом порезу на додату вредност, и то за промет добара и услуга, укључујући и дати аванс, за који је прималац добара и услуга порески дужник у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Према основној норми из члана 4. став 1. Закона о електронском фактурисању, у случају када обвезник ПДВ-а изврши ПДВ-ом опорезив промет правном лицу или предузетнику, за који је порески дужник, **при чему за тај промет није издао електронску фактуру са исказаним ПДВ-ом или фискални рачун са исказаним ПДВ-ом** (када је у питању промет из малопродајног објекта), дужан је да сачини Појединачну евиденцију ПДВ-а врсте *йромей-исйорука*.

Поменути обвезник ПДВ-а сачињава Појединачну евиденцију ПДВ-а и по основу примљеног аванса, накнадног повећања основице или накнадног смањења основице.

У зависности од тога да ли порески дужник – испоручилац у евиденцијама обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у исказује податке о извршеном промету, примљеном авансу, накнадном повећању основице или накнадном смањењу основице, као тип документа у Појединачној евиденцији ПДВ-а бира опције:

- фактура,
- авансна фактура,
- документ о повећању или
- документ о смањењу.

Правила исказивања података у Појединачној евиденцији ПДВ-а а за сваки од наведених типова докумената појашњена су у чланку „Измене у Појединачној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у од 1. септембра 2024. године”, објављеном у претходном броју часописа (9/2024), на стр. 61.

У зависности од тога да ли је потребно извршити електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а за **пореске периоде који почињу пре, односно после 31. августа 2024.** корисник СЕФ-а бира одговарајућу опцију у менију: „Појединачна евиденција ПДВ до 1. септембра 2024.” или „Појединачна евиденција ПДВ”.

Појединачна евиденција ПДВ до 1. септембра 2024.

Опцију „Појединачна евиденција ПДВ до 1. септембра 2024.” користе обвезници ПДВ-а за које је порески период:

- календарски месец – **закључно са пореским периодом август 2024. године;**
- календарско тромесечје – **закључно са трећим кварталом у 2024. години (1. јул – 30. септембар 2024. године).**

Појединачна евиденција ПДВ

Опцију „Појединачна евиденција ПДВ” користе обвезници ПДВ-а за које је порески период:

- календарски месец – **почев од пореског периода септембар 2024. године;**
- календарско тромесечје – **почев од последњег квартала у 2024. години (1. октобар – 31. децембар 2024. године).**

Повраћај аванса – „нова“ Појединачна евиденција

Услед проблема у набавци робе Х, коју треба да испоручи купцу, продавац раскида уговор о продаји у октобру 2024. године и врши повраћај примљеног аванса купцу. Услед повраћаја примљеног аванса издаје мимо СЕФ-а документ о смањењу бр. КО.АВАНС.666/2024.

Након примљеног документа о смањењу, **купац у октобру мејлом доставља обавештење** добављачу у којем наводи да је прихватио примљени документ о смањењу бр. КО.АВАНС.666/2024.

Продавац до 10. новембра врши евидентирање у Појединачну евиденцију ПДВ-а по основу накнадног смањења аванса. У главном менију на корисничком интерфејсу бира „Појединачна евиденција ПДВ” и врши унос следећих података:

- Јединствени идентификатор евиденције (ново поље): СЕФ додељује аутоматски;
- Статус: аутоматски податак;
- Датум евидентирања: аутоматски податак;
- Број Појединачне евиденције ПДВ: 279;
- Година: 2024;
- Порески период: Месечни;
- Период: **Октобар**;

- Промет: **Испорука**;
- Тип документа: **Документ о смањењу**;
- Идентификатор лица којем се врши промет (ПИБ / ПИБ и ЈБКЈС / порески број страног лица): 9999;
- Број документа: **КО.АВАНС.666/2024**;
- Повезана фактура: **Авансна фактура**;
- **Број повезане фактуре СЕФ: АВАНС.666/2024**;
- Број повезане фактуре ван СЕФ-а: ништа не уписује;
- Аванс за промет по стопи од 20% – S20:
  - ▶ Опис: Повраћај примљеног аванса услед раскида уговора,
  - ▶ Основица: 100.000,
  - ▶ Обрачунати ПДВ: 20.000;
- Укупно обрачунати ПДВ: 20.000.

Додатно продавац у Збирну евиденцију ПДВ-а коју сачињава за **октобар** 2024. године уноси податке о смањењу основице и ПДВ-а (у главном менију на корисничком интерфејсу бира „Збирна евиденција ПДВ”). Из менија Збирне евиденције бира *Повећање/смањење основице, односно ПДВ – порески дужник испоручилац*, а затим уноси у поља:

- „Смањење основице – аванс по стопи од 20%”: 100.000,00;
- „Смањење ПДВ-а – аванс по стопи од 20%”: 20.000,00.

ПС

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописинет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Примери за сачињавање интерног рачуна и уноса у Појединачну и Збирну евиденцију ПДВ-а и Евиденцију претходног пореза који обавља порески дужник – ПРИМАЛАЦ

Правилником о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 65/2024) проширен је обухват пословних догађаја услед којих прималац добара односно услуга – порески дужник сачињава интерни рачун. Детаљна појашњења објављена су у чланку „Измене и допуне Правилника о ПДВ-у од 1. септембра 2024. године”.

Предметне допуне Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021... и 65/2024 – даље: Правилник о ПДВ-у) представљају припрему за сачињавање Појединачне евиденције ПДВ-а у СЕФ-у, а у складу са изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 47/2023, 116/2023 и 65/2024) увелико је проширен обухват података и основа по којима се врши унос у појединачну евиденцију, што је појашњено у чланку „Измене у Поједи-

начној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у од 1. септембра 2024. године”.

Прималац ће, као порески дужник, у СЕФ-у евидентирати и претходни порез, у оквиру Евиденције претходног пореза, што је појашњено у чланку „Евидентирање ПРЕТХОДНОГ пореза у СЕФ-у”.

Услед свих наведених измена у овом тексту сажето су приказана правила за поступање и примери сачињавања интерног рачуна, евидентирања ПДВ-а и претходног пореза у СЕФ-у.

У зависности од тога да ли је потребно извршити електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а за **пореске периоде који почињу пре, односно после 31. августа 2024**, корисник СЕФ-а бира одговарајућу опцију у менију: „Појединачна евиденција ПДВ до 1. септембра 2024” или „Појединачна евиденција ПДВ”.

Појединачна евиденција ПДВ до 1. септембра 2024.

Опцију „Појединачна евиденција ПДВ до 1. септембра 2024.” користе обвезници ПДВ-а за које је порески период:

- календарски месец – **закључно са пореским периодом август 2024. године;**
- календарско тромесечје – закључно са трећим кварталом у 2024. години (1. јул – 30. септембар 2024. године).

Појединачна евиденција ПДВ

Опцију „Појединачна евиденција ПДВ” користе обвезници ПДВ-а за које је порески период:

- календарски месец – **почев од пореског периода септембар 2024. године;**
- календарско тромесечје – почев од последњег квартала у 2024. години (1. октобар – 31. децембар 2024. године).

У зависности од тога да ли порески дужник – прималац у евиденцијама обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у исказује податке о примљеном промету, датом авансу, накнадном повећању накнаде или накнадном смањењу накнаде односно аванса, као основ одабира документа у Појединачној евиденцији

ПДВ-а бира:

- промет,
- аванс,
- повећање или
- смањење.

Део 2. – Набавка добара и услуга у Републици Србији – промет за који је порески дужник прималац добара, односно услуга		
2.6 Смањење аванса		
	Аванс за промет по стопи од 20%	Аванс за промет по стопи од 10%
Извори – Појединачна евиденција ПДВ:	Основица	Основица
Интерни рачун – страном лице		
Интерни рачун – обвезник ПДВ	100.000	
Укупно	100.000	
	ПДВ	ПДВ
Смањење претходног пореза	20.000	

4. Будући да је извршена исправка претходног пореза по интерном обрачуна ПДВ-а, испуњени су услови за умањење обавезе за ПДВ, па обвезник у Збирну евиденцију ПДВ-а коју сачињава за порески период октобар 2024. године, у део „Повећање/смањење основице, односно ПДВ – порески дужник прималац” уноси у поља:

- „Смањење основице – аванс по стопи од 20%”: 100.000;
- „Смањење ПДВ-а – аванс по стопи од 20%”: 20.000.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Евидентирање обрачуна ПДВ-а када примаоцу – пореском дужнику није познат износ основице на дан настанка пореске обавезе – обрачун ПДВ-а на процењену основицу

Када је по основу ПДВ-ом опорезивог промета добара односно услуга **порески дужник прималац** добара или услуга (у складу са чланом 10. став 1. тачка 3) и чланом 10. став 2. Закона о ПДВ-у), његова је одговорност да интерно обрачуна ПДВ у пореском периоду у којем је настала пореска обавеза (чији настанак се увек утврђује у складу са чланом 16. Закона о ПДВ-у), тачније у пореском периоду:

- у којем је промет извршен, укључујући по основу накнадног повећања накнаде за промет, односно
- у којем је плаћен аванс за будући промет.

У случају када лице које је извршило промет није издало рачун, односно електронску фактуру, а пореска обавеза је настала, прималац је дужан да обрачуна ПДВ на основу уговорене накнаде – јер је реална претпоставка да се сваки промет обавља по унапред дефинисаним условима,

посебно када се ради о износу накнаде (цени). Уколико евентуално тачан износ накнаде није познат до истека рока за сачињавање интерног рачуна, односно ако износ накнаде зависи од неких околности које примаоцу нису познате, прималац – порески дужник дужан је да ПДВ обрачуна на основу очекиваног (претпостављеног, процењеног) износа.

Када пореска обавеза за пореског дужника – примаоца настаје по основу датог аванса, износ основице за обрачун ПДВ-а неупитно је познат (јер податак о износу авансно уплаћених средстава уплатилац неспорно поседује). Стога је акценат у овом чланку на ситуацијама када примаоцу није познат износ основице за извршени/примљени промет добара и услуга, за који је прималац порески дужник.

3 Обвезник који НИЈЕ интерно обрачунао ПДВ на процењену основицу и није у прописаном року евидентирао податке у Појединачној евиденцији у СЕФ-у

Евидентни су примери из праксе да обвезник ПДВ-а – прималац добара или услуга који је порески дужник у складу са прописима о ПДВ-у – **није евидентирао обрачунати ПДВ на процењени износ основице иако је пореска обавеза настала**, па након што је поднео ПДВ пријаву за порески период у којем му је извршен промет за који је он порески дужник, констатује да:

- није сачинио интерни рачун до 8. у месецу на основу самостално утврђене основице проценом (на пример, за промет који му је извршен у септембру до 8. октобра није сачинио интерни рачун);
- није сачинио Појединачну евиденцију ПДВ-а у СЕФ-у за порески период у којем је настала пореска обавеза (на пример, за септембар) у прописаном року (на пример, до 10. октобра);
- није исказао износ основице и претходног ПДВ-а (интерног) у Евиденцији претходног пореза у СЕФ-у за порески период у којем је настала пореска обавеза (на пример, за септембар) у прописаном року (на пример, до 10. октобра);
- није у поднетој пореској пријави, односно обрациу ПОПДВ исказао обрачунати ПДВ по наведеном основу (за порески период септембар).

Начин на који ће поменути порески дужник да исправи пропуст зависи од тога да ли је или није у међувремену примљен рачун од добављача (испоручиоца добара односно услуга), као и да ли је

евентуално започет поступак контроле од стране надлежног пореског органа за посматрани порески период.

Под претпоставком да поступак контроле од стране надлежног пореског органа за посматрани порески период није започет:

А. Уколико у међувремену **није** примљен рачун испоручиоца добара односно услуга, обвезник ПДВ-а треба да:

- 1.** сачини интерни рачун **на основу процењене основице** (са закашњењем);
- 2.** евидентира податке о обрачунатом ПДВ-у у Појединачној евиденцији ПДВ-а са закашњењем, на основу датог интерног рачуна;
- 3.** коригује поднету Евиденцију претходног пореза за порески период у којем је промет извршен, ручним уносом података о основици и ПДВ-у у табелу 2.2 евиденције;
- 4.** поднесе измењену пореску пријаву за ПДВ.

Б. Уколико је у међувремену примљен рачун испоручиоца добара односно услуга, обвезник ПДВ-а треба да:

- 1.** сачини интерни рачун **на основу стварне основице** – по примљеном рачуну испоручиоца добара односно услуга (са закашњењем);
- 2.** евидентира податке о обрачунатом ПДВ-у у Појединачној евиденцији ПДВ-а са закашњењем, на основу датог интерног рачуна;
- 3.** коригује поднету Евиденцију претходног пореза за порески период у којем је промет извршен, ручним уносом података о основици и ПДВ-у у табелу 2.2 евиденције;
- 4.** поднесе измењену пореску пријаву за ПДВ.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавајемо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Евидентирање обрачуна ПДВ-а када обвезник не изда фактуру до 10. у месецу

Чланом 3. Закона о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/2021, 129/2021, 138/2022 и 92/2023 – даље: **Закон**) прописана је обавеза издавања електронских фактура за све трансакције са другим корисницима СЕФ-а, осим у случају изузетака прописаних у ставу 2. тог члана, када корисник СЕФ-а нема обавезу да изда електронску фактуру.

И у случајевима када обвезник ПДВ-а промет изврши лицу које није корисник СЕФ-а, у обавези је да изда рачун у складу са чланом 42. Закона о порезу на додатну вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 138/2022 – даље Закон о ПДВ-у), при чему су изузеци од наведене обавезе прописани Правилником о порезу на додатну вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021... и 73/2024 – даље: Правилник о ПДВ-у).

Када је реч о промету извршеном из малопродајног објекта, у Закону о фискализацији прописано је и наложена обавеза издавања фискалног рачуна у тренутку промета (као и по основу примљеног аванса), осим уколико се ради о делатностима за које је Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја („Сл. гласник РС” бр. 32/2021... и 85/2023) прописано ослобођење од обавезе издавања фискалног рачуна.

Када је реч о прометима који се не врше из малопродајног објекта, а у фокусу су у овом чланку, рок за издавање електронске фактуре, као ни рок за издавање „обичног” рачуна (када не постоји обавеза издавања електронске фактуре), није прописан. Међутим, уколико обвезник у року од десет дана **по истеку пореског периода за који је настала пореска обавеза** не изда електронску фактуру, имаће једну додатну обавезу коју налаже Закон, тачније члан 21. Правилника о електронском фактурисању.

Другим речима, када обвезник ПДВ-а има обавезу издавања електронске фактуре са обрачунатим ПДВ-ом, неће истовремено имати обавезу евидентирања обрачуна ПДВ-а – под условом да је до истека прописаног рока за електронско евидентирање ПДВ-а за порески период у којем је пореска обавеза настала издао електронску фактуру са исказаним износом ПДВ-а. Међутим, ако до истека рока за електронско евидентирање за порески период у којем је пореска обавеза настала не изда електронску фактуру са исказаним износом ПДВ-а, обвезник има обавезу да изврши евидентирање обрачуна ПДВ-а.

Наведена обавеза, прописана чланом 21. Правилника о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 47/2023, 116/2023, 65/2024 и 73/2024 – даље: **Правилник**), примењује се од његовог ступања на снагу, тачније од 1. јула 2023. годину, при чему је од 1. јануара 2024. године рок за евидентирање померен (скраћен) са 15. на 10. у месецу, што је створило један временски простор (од 10. у месецу до рока за предају ПДВ пријаве за претходни период) у ком електронске фактуре често буду издате, па разликовање рока за евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у и рока за подношење ПДВ пријаве обвезницима додатно усложњава вођење дуплих евиденција (евиденција ПДВ-а по Закону о ПДВ-у и евиденција обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у).

Пре него што наведена обавеза буде приказана на примерима из праксе, ваља подсетити на кључне појмове који су од значаја за исправно разумевање наведене норме, а то су:

- настанак пореске обавезе и
- врсте електронских фактура на које се наведена обавеза односи.

У складу са чланом 16. став 1. Закона о ПДВ-у пореска обавеза настаје на дан када се **најраније** изврши једна од следећих радњи:

- 1) **промет** добара и услуга;

није издао електронску фактуру до 10. у месецу који следи, нема обавезу да уноси податке у Појединачну евиденцију ПДВ-а, па да по накнадном издавању електронске фактуре типа *документ* о смањењу изврши корекцију у Збирној евиденцији ПДВ-а.

С друге стране, уколико се документ о смањењу издаје ван СЕФ-а, тачније правном лицу или предузетнику који није корисник СЕФ-а, издавалац има обавезу да по основу поменутог документа изврши унос у Појединачну евиденцију ПДВ-а, што произлази из основног правила за евидентирање ПДВ-а и корекције истог, које је прописано у члану 17. Правилника. Када се основица за промет који је обвезник ПДВ-а извршио правном лицу или предузетнику који није обвезник ПДВ-а нити је добровољни корисник СЕФ-а накнадно смањи, што значи да се *документ* о смањењу не издаје кроз СЕФ, по основу тог смањења основице обвезник ПДВ-а врши унос у Појединачну евиденцију ПДВ-а за *проект-испорука*, при чему као тип документа бира *документ* о смањењу.

Дакле, када обвезник изда књижно одобрење у папирном облику јер прималац није корисник СЕФ-а, али јесте обвезник пореза на приходе од самосталне делатности или пореза на добит, да би се обезбедила евиденција о издатим документима о смањењу у папирном облику, обвезник податке о издатом књижном одобрењу исказује у Појединачној евиденцији ПДВ-а избором типа документа *документ* о смањењу, без обзира на то да ли је промет добара (у вези са којим је дошло до накнадног смањења основице) извршен у истом пореском периоду или у неком другом пореском периоду. На тај начин исказани подаци у Појединачној евиденцији ПДВ-а посматрају се као потенцијално смањење обрачунатог износа ПДВ-а, као и у случају када је документ о смањењу издат кроз СЕФ. Податак о смањењу основице и ПДВ-а исказује се додатно, као „коначан” податак у Збирној евиденцији ПДВ-а.

WWW.PROPISI.NET

5 Евидентирање са закашњењем – порески дужник није издао електронску фактуру до 10. у месецу и пропустио је да евидентира обрачун ПДВ-а у року

Уколико обвезник који до 10. у месецу није издао електронску фактуру типа *фактура*, *авансна фактура* или *документ* о повећању, по којима је пореска обавеза настала у пореском периоду који претходи том месецу, пропусти да евидентира ПДВ у Појединачној евиденцији у складу са чланом 21. Правилника, **то чини накнадно, са закашњењем**, при чему Појединачну евиденцију сачињава и даље за порески период у ком је пореска обавеза настала.

У складу са чланом 18. став 1. тачка 1а) Закона о електронском фактурисању, новчаном казном у износу од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице – субјект приватног сектора, односно јавно предузеће ако не евидентира порез на додату вредност електронски, у складу са наведеним законом (члан 4. ст. 1, 2, 3, 5. и 6. и члан 4а ст. 2, 3. и 4). За прекршај из става 1. датог члана казниће се предузетник – субјект приватног сектора новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара. За прекршај из става 1. истог члана казниће се одговорно лице правног лица – субјекта приватног сектора, субјекта јавног сектора, односно лица на које се сходно примењују одредбе наведеног закона које се односе на субјекте јавног сектора и субјекте приватног сектора, новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Одредбе Закона о електронском фактурисању не садрже норму која би представљала олакшавајуће околности приликом тзв. самопријављивања, тј. ослобађање од прекршајне одговорности у случају када обвезник који је уочио грешку или пропуст да евидентира ПДВ ту грешку самоиницијативно исправи (нпр. евидентира ПДВ након рока за евидентирање).

Без обзира на наведено, сматрамо да обвезници који су пропустили рок за евидентирање ПДВ-а и то накнадно уоче свакако треба да евидентирају ПДВ, иако са закашњењем.

ПС

Услови за производњу и промет вина и њихов порески третман

Приближавањем јесени почињу припреме за производњу вина, тако да ће у овом тексту бити појашњени услови за бављење наведеном делатношћу, као и порески третман исте. Што се тиче рачуноводственог обухватања подизања засада винограда и производње грозђа и вина, примењују се правила рачуноводственог обухватања вишегодишњих засада, пољопривредних производа и рачуноводства производње, што је тема која је појашњена у чланку „Рачуноводствено обухватање подизања вишегодишњих засада и производње ракије“, објављеном у броју 11/2022 часописа, на стр. 108. Та појашњења у свему могу да се примене и на случај подизања винограда и производње грозђа и вина.

Главни пропис релевантан за наведену област је **Закон о вину** („Сл. гласник РС“ бр. 41/2009 и 93/2012 – даље: **Закон**), којим су уређени:

- производња, прерада, квалитет и промет грозђа намењеног за производњу вина;
- производња, прерада и квалитет шире, вина и других производа од грозђа, шире, кљука и вина који се користе у производњи вина;
- означавање вина са географским пореклом;
- промет грозђа, вина и других производа од грозђа, шире, кљука и вина који се користе у производњи вина;
- друга питања од значаја за грозђе, ширу, вино и друге производе од грозђа, шире, кљука и вина који се користе у производњи вина.

Законом је **вино** дефинисано као **пољопривредно-прехрамбени производ** добијен потпуном или делимичном алкохолном ферментацијом свежег грозђа, кљука или шире од грозђа винских сорти винове лозе. Грозђе за производњу вина је плод винове лозе за производњу вина у технолошкој зрелости, слабо осушено, односно природно смрзнуто које се прерађује дозвољеним енолошким поступцима и које се спонтано алкохолно ферментира. Изгњечено грозђе је кљук, а шира је течан производ, добијен после муљања грозђа и цеђења

кљука са стварним садржајем алкохола највише до 1% (V/V).

Грозђе, шира, вино и други производи од грозђа, шире, кљука и вина који се користе у производњи вина морају да испуњавају прописане норме квалитета и услове у погледу паковања и декларисања, утврђене Законом и прописима којима се уређује њихов квалитет. Други производи од грозђа, шире, кљука и вина који се користе у производњи вина (даље: други производи) јесу материје пореклом од грозђа, шире, кљука и вина које се употребљавају у производњи вина.

Закон се **не примењује** на производњу и прераду грозђа, шире, вина и других производа од грозђа, шире, кљука и вина који се користе у производњи вина, које физичко лице производи односно прерађује за **сопствене потребе**, као ни на **правна лица која се баве пословима испитивања у области виноградарства и винарства**, односно која микровинификацијом производе вино у количинама које служе за **огледне сврхе и такво вино не стављају у промет**.

Сходно члану 3. Закона **забрањена** је производња вина од грозђа директно родних хибрида (сорта-хибрид *Noah*, *Othello*, *Isabelle*, *Jacquez*, *Clinton*, *Herbmont* и друга сорта-хибрид добијена директним укрштањем сорте која припада врсти *Vitis vinifera L.* са другом врстом рода *Vitis L.*), као и од грозђа из матичних засада (засади винове лозе чија је намена производња репродуктивног материјала ради производње садница винове лозе). Такође, забрањено је да се у производним погонима и складишним просторима држе односно употребљавају шећер, ракија, етанол и друга средства и материје којима може да се повећа количина и мењају прописани природни састојци шире и вина.

У Закону су дефинисане и врсте виноградарских географских производних подручја (члан 6), а министар надлежан за послове пољопривреде (даље:

воћни сок, концентрисани воћни сок, сок од њоврћа, житња и производи од житња, соја и производи од соје, хмељ и производи од хмеља, сурушка, витамини, минералне соли, као и други састојци у складу са законом и подзаконским акцијама којима се уређује безбедност хране и уједно састојка, са или без додатка уљен-диоксида, као и на основу сиска састојка предметној производу који поред вина, садржи и састојке као што су вода, шећер природне ароме синтетичка боја, калијум-корбаит (E202), гума арадику (E423), лимунску киселину (E330), сумпор-диоксид (E200) и уљен-диоксид (E330), који се могу користити у производњи освежавајућих безалкохолних пића у складу са одредбама Правилника.

У конкретном случају, предметна роба по спецификацији састојка произвођача има следећи састав: вино розе 90,91%, вода 1,65%, шећер 6%, арома 0,4%, гуми-арадика 0,2%, лимунска киселина 0,15%, калијум-корбаит 0,02%, сумпор-диоксид 0,015% и уљен-диоксид 0,655%, у виду је пенушава дисперзијна течност светло-жуће боје са аромом јабуке, чија зајремиска алкохолна јачина износи 9,8% вол., а вредност напиритиска у боци, измерена на 20°C, виша је од 3 бар, испоручује се у стакленој боци зајремине 750 ml, са налепљеном

произвођачком декларацијом и зашварачем са навојем на који је истављена еластична „кашица”.

Мешавине воћних сокова или освежавајућих безалкохолних пића и рафинисаној етил-алкохола или алкохолних пића или биљних екстракта или алкохолних пића добијених путем ферментације (вина, вина од јабуке – cider, вина од крушке – perry и др.), која садрже више од 1,2% вол. алкохола, а највише 15% вол. алкохола, сматрају се нискоалкохолним пићима, која јесу предмет ојорезивања акцизом.

Сходно претходно наведеним законским и подзаконским одредбама, производ прџовачкој назива „J. P. SHENET FASHION APPLE”, који је настао као мешавина ферментисаној и безалкохолној пића, а имајући у виду наведено мишљење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, јесте нискоалкохолно пиће, с обзиром на то да зајремиска алкохолна јачина износи 9,8% вол. и садржи: вино розе 90,91%, вода 1,65%, шећер 6%, арома 0,4%, гуми-арадика 0,2%, лимунска киселина 0,15%, калијум-корбаит 0,02%, сумпор-диоксид 0,015% и уљен-диоксид 0,655%, те је као такав производ предмет ојорезивања акцизом у складу са одредбом члана 12. ст. 1. и 3. Закона о акцизима.

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, самостални саветник у Министарству финансија

Рефундација ПДВ-а купцу првог стана

Рефундација ПДВ-а купцу првог стана врши се у складу са одредбама члана 56а Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: Закон о ПДВ-у) и члана 276. Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/21... и 73/24 – даље: Правилник о ПДВ-у). Одредбом члана 56а став 1. Закона о ПДВ-у прописано је да право на рефундацију ПДВ-а за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко лице – пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (даље: купац првог стана).

Становима се, у смислу Правилника о ПДВ-у, сматрају стамбени објекти, економски дељиве целине у оквиру тих објеката, као и власнички удели на тим добрима (даље: стан). Наиме, право на рефундацију ПДВ-а има искључиво физичко лице које је пунолетно, које има држављанство Републике Србије и које има пребивалиште на територији Републике Србије. С тим у вези, у случају када је у моменту овере уговора о купопродаји на основу којег стиче стан купац стана имао пријаву места боравка, а није имао пребивалиште на територији Републике Србије, тај купац не испуњава услов

У вези са наведеним одредбама Закона о финансијској подршци породици са децом потребно је истаћи да физичко лице које је остварило право на новчана средства у складу са чланом 25а Закона о финансијској подршци породици са децом има право на рефундацију ПДВ-а по основу куповине првог стана, прописано Законом о ПДВ-у, уз испуњење свих прописаних услова из члана 56а Закона о ПДВ-у.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 000097690 2024 10520 004 000 011 005 од 8. 2. 2024. године, у вези с правом на рефундацију ПДВ-а купцу првог стана у случају када је наведено физичко лице остварило право на новчана средства у складу са чланом 25а Закона о финансијској подршци породици са децом, наведено је следеће:

Физичко лице – њунолејни држављанин Републике, са њредивалишијем на ѡериијорији Републике, које кујује ѡрви сїана, има ѡраво на рефундацију ПДВ за кујовину ѡрвої сїана, уз исїуњење ѡрописаних услова, ѡо ѡроцедури уређеној Правилником. Најомињемо, чињеница да је наведено физичко лице остварило ѡраво на новчана средства у складу са чланом 25а Закона о финансијској ѡдршци ѡородици са децом не умањује њеїово ѡправо на рефундацију ПДВ ѡо основу кујовине ѡрвої сїана ѡрописано Законом.

Надлежни порески орган по спроведеном поступку контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ-а, који морају да буду испуњени на дан овере уговора о купопродаји стана, осим услова из члана 56а став 2. тачка 2), односно става 3. истог члана Закона о ПДВ-у, који мора да буде испуњен на дан подношења захтева за рефундацију ПДВ-а, доноси решење о рефундацији ПДВ-а купцу првог стана.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 000227776 2023 10520 004 000 011 005 од 27. 9. 2023. године, које се односи на рефундацију ПДВ-а купцу првог стана у случају када купац на дан подношења захтева за рефундацију ПДВ-а нема пребивалиште на територији Републике Србије, објављено је следеће:

Надлежни ѡорески орїан, ѡо сїроведеном ѡосїуїку конїроле исїуњеносїи услова за остваривање ѡрава на рефундацију ПДВ који морају да буду исїуњени на дан овере уїовора о куїоїродаји сїана, осим услова из сїава 2. тїачка 2), односно сїава 3. члана 56а Закона који мора да буде исїуњен на дан ѡодношења захїева за рефундацију ПДВ, доноси решење о рефундацији ПДВ куїцу ѡрвої сїана. Према ѡомере, физичко лице које куїује ѡрви сїан, а које на дан овере уїовора о куїоїродаји ѡої сїана има ѡредивалишије на ѡериијорији Републике Србије, има ѡправо на рефундацију ПДВ за куїовину ѡрвої сїана ако су исїуњени оствали ѡриписани услови. Чињеница да конкретно физичко лице на дан ѡодношења захїева за рефундацију ПДВ нема ѡредивалишије на ѡериијорији Републике Србије не уїииче на остваривање ѡредмеїної ѡрава.

Надлежни порески орган по спроведеном поступку контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ-а решењем одлучује о захтеву, и то у року од 30 дана од дана подношења захтева, док се у року од 15 дана од дана достављања решења врши рефундација ПДВ-а. Надлежни порески орган води евиденцију о купцима првог стана и члановима породичних домаћинстава купаца првог стана за које су купци првог стана остварили рефундацију ПДВ-а, као и о износу остварене рефундације ПДВ-а.

ПС

WWW.PROPISI.NET

Минимална зарада за 2025. годину – минимална цена рада, обрачун осталих примања уз минималну зараду и минимална зарада као гранична исплата

Према одредбама члана 112. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2015, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – др. пропис – даље: Закон), минимална цена рада утврђује се одлуком Социјално-економског савета, основаног за територију Републике Србије (даље: Социјално-економски савет). При утврђивању минималне цене рада полази се нарочито од егзистенцијалних и социјалних потреба запосленог и његове породице, изражених кроз вредност минималне потрошачке корпе, затим од кретања стопе запослености на тржишту рада и стопе раста бруто домаћег производа, као и од кретања потрошачких цена, продуктивности и просечне зараде у Републици. Минимална цена рада утврђује се по радном часу без пореза и доприноса, за календарску годину, и то најкасније до 15. септембра текуће године, а примењује се од 1. јануара наредне године. Минимална цена рада не може да се утврди у нижем износу од минималне цене рада утврђене за претходну годину.

Ове године први пут после шест година, уз договор свих страна у социјално-економском дијалогу, дошло је до тога да Влада Србије не буде та која доноси одлуку о висини минималне зараде за наредну годину, него да се то уради кроз консензус и сагласност свих – синдиката, представника послодаваца и Владе. Конкретно, Социјално-економски савет изгласао је да минимална зарада следеће године буде повећана за 13,7% и да износи 53.592 динара. У апсолутном износу минимална зарада ће са садашњих 47.335 динара порастати на 53.592 динара. Од 2020. године у реалном износу минимална зарада порасла је за 37,8%.

Сагласно Одлуци о висини минималне цене рада за период јануар–децембар 2025. године („Сл. гласник РС” 74/2024 – даље: Одлука), **минимална**

цена рада без пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање за период јануар–децембар 2025. године износи 308,00 динара („нето”) по радном часу. То је повећање од 13,7% у односу на минималну цену рада од 271,00 динара по радном часу, која важи за 2024. годину.

Истовремено, Министарство финансија најавило је да ће се од 1. јануара 2025. године повећати неопорезив део дохотка са садашњих 25.000 на 28.423 динара, што би требало да допринесе да оптерећење на зараде наредне године буде и даље испод 60%.

Послодавце треба подсетити на то да се нова минимална цена рада од 308,00 динара примењује календарски од 1. јануара 2025. године, без обзира на то за који се претходни месец исплата минималних зарада спроводи.

Утврђивање минималне зараде у 2025. години

Наведено је већ да је Влада донела одлуку о минималној цени рада за 2025. годину. Међутим, Закон гарантује запосленом право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Наиме, према ставу 2. члана 111. Закона, „минимална зарада” одређује се на основу:

- минималне цене рада, утврђене у складу са законом,
  - времена проведеног на раду, и
  - пореза и доприноса који се плаћају из зараде.
- Притом запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду.

Нова минимална цена рада примењује се на исплате од 1. јануара 2025. године. Другим речима, нова минимална цена рада од 308,00 динара примењује се календарски од 1. јануара 2025. године, без обзира на то за који се претходни месец исплата зарада спроводи.

Дакле, ако у јануару 2025. године исплаћује минималну зараду за децембар 2024. године, послодавац ће исплатити важећу минималну нето цену рада по часу рада у висини од 308,00 динар и обрачунати број часова за месец за који врши исплату, дакле – за децембар. Исто тако, ако у јануару 2025. године исплаћује минималну зараду за новембар 2024. године, или за било који претходни месец у 2024. или чак некој претходној години, послодавац

ће исплатити важећу минималну нето цену рада за 2025. годину од 308,00 динара по часу рада и обрачунати број часова за месец за који врши исплату. При томе имамо у виду одредбу члана 111. став 5. Закона, према којој је послодавац дужан да минималну зараду исплати запосленом у висини која се одређује на основу одлуке о минималној цени рада која важи за месец у ком се врши исплата. Наравно, наведено указује на то да је за послодавце који у 2024. години исплаћују минималне зараде добро да, колико могу, заостале исплате регулишу у току 2024. године до 31. децембра по минималној цени рада од 271,00 динар, иначе ће све заостале исплате из 2024. године морати да обрачунају по 13,7% вишој минималној цени рада у 2025. години.

Мр Жељко Албанезе

Политика накнаде за рад и других примања директора и чланова надзора у ДОО

Увод

Директори и остали чланови управе представљају битан персонални елемент за пословање привредних друштава, као што су и накнаде које се њима исплаћују битан фактор њиховој посвећености послу. У овом чланку акценат је на приступу накнадама за рад директора и чланова управе у друштву са ограниченом одговорношћу, при чему треба имати у виду да су и директори и чланови управе, као и њихове накнаде, у значајној надлежности **Закона о привредним друштвима** („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021 – даље: Закон).

Друштвом са ограниченом одговорношћу (даље: ДОО) сматра се друштво капитала које, у складу са Законом, има органе управљања. Управљање ДОО може да буде организовано као **једнодомно** или као **дводомно**, што се одређује оснивачким актом друштва. При томе (члан 198):

■ у случају једнодомног управљања, органи друштва су:

- 1) скупштина,
- 2) један или више директора;

■ у случају дводомног управљања, органи друштва су:

- 1) скупштина,
- 2) надзорни одбор,
- 3) један или више директора.

Под претпоставком да се за учешће у седници скупштине друштва не плаћа накнада, што је и претежно решење у пракси, остаје да се утврде накнаде за директоре и чланове надзорног одбора.

1 Законски положај директора у ДОО

Према чл. 218–226. Закона, ДОО има једног или више директора који су законски заступници друштва. Број директора одређује се оснивачким актом или одлуком скупштине, а ако оснивачким

ЗАРАДЕ

нето накнада члану надзорног одбора дели се са следећим коефицијентима:

1) ако се накнада члану одбора односи на лице за које се плаћају порез и допринос за ПИО – **нето износ накнаде дели се са коефицијентом 0,648;**

2) ако се накнада односи на члана одбора који је страни држављанин или самостални уметник, за којег се плаћа само порез – **нето износ накнаде дели се са коефицијентом 0,84;**

3) ако се накнада односи на члана одбора за којег се плаћају порез и доприноси за ПИО и здравствено осигурање (на пример, за незапослено лице) – **нето износ накнаде дели се са коефицијентом 0,5656.**

Обрачун накнаде члановима надзорног одбора, када је она уговорена у нето износу, приказан је у следећа три примера:

■ са обрачунатим порезом и доприносом за ПИО (нпр. резидент осигуран по другом основу),

■ само са порезом (нпр. нерезидент обавезно осигуран у држави са којом имамо закључен споразум о социјалном осигурању), и

■ са порезом и доприносима за ПИО и здравствено осигурање (нпр. резидент који није осигуран по другом основу или резидент државе с којом немамо закључен споразум о социјалном осигурању).

Ред. бр.	Позиција	За лице за које се плаћају порез и допринос за ПИО	За лице за које се плаћа само порез	За лице за које се плаћају порез, допринос за ПИО и за здравствено осигурање
1.	Нето износ утврђене накнаде	40.500,00	42.000,00	42.420,00
2.	Коефицијент за прерачун	0,648	0,84	0,5656
3.	Бруто накнада (ред. бр. 1 : ред. бр. 2)	62.500,00	50.000,00	75.000,00
4.	Нормирани трошкови (20% x ред. бр. 3)	12.500,00	10.000,00	15.000,00
5.	Основица за опорезивање (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	50.000,00	40.000,00	60.000,00
6.	Порез на лична примања (20% x ред. бр. 5)	10.000,00	8.000,00	12.000,00
7.	Допринос за ПИО (24,0% x ред. бр. 5)	12.000,00	–	14.400,00
8.	Допринос за здравствено осигурање (10,30% x ред. бр. 5)	–	–	6.180,00
9.	Нето за исплату (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7 - ред. бр. 8) = ред. бр. 1	40.500,00	42.000,00	42.420,00

Примања чланова надзорног одбора правног лица у обрасцу ППП ПД пријављују се под ОВП:

■ 601 – уз признавање нормираних трошкова од 20%, када је прималац прихода осигуран по другом основу;

■ 602 – уз признавање нормираних трошкова од 20%, када прималац прихода није осигуран по другом основу; или

■ 603 – уз признавање нормираних трошкова од 20%, када је примаоцу прихода решењем Фонда

ПИО признато право на престанак плаћања доприноса јер су у току године доприноси плаћени на износ процењене највише годишње основице доприноса.

Порези и доприноси по основу исплата накнаде члановима органа управе правног лица уплаћују се на рачун 840-4848-37, уз шифру плаћања 254 и број одобрења за плаћање (БОП) додељен од стране Пореске управе.

ИНГ-ПРО

Стручно оспособљавање и усавршавање запослених и других лица за сопствене и за потребе послодаваца

Увод

Стручно оспособљавање и усавршавање услов је за стицање предуслова за запошљавање, али и за опстајање на радним местима. У Закону о раду кроз више одредби одређен је начин на који физичка лица себе образују да би добила шансу да се запосле, али и обавезу запослених да занављају своја знања и способности у складу са растућим потребама послодаваца. Овде ће конкретно бити представљена примена законских одредби о:

- стручном оспособљавању (ради обављања приправничког стажа) и усавршавању (специјализацији) лица ван радног односа (члан 201. Закона о раду), и
- образовању, стручном оспособљавању и усавршавању запослених због потребе процеса рада код послодавца (члан 49. Закона о раду).

1 Рад по уговору о стручном оспособљавању и усавршавању у складу са Законом о раду

Законом о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС и 113/2017 – даље: Закон) утврђена је могућност обављања послова код послодавца по основу стручног оспособљавања и усавршавања, **као облика уговорног рада ван радног односа**. Конкретно, према члану 201. ставови 1. и 2. Закона, послодавац може да закључи:

- 1) уговор о стручном оспособљавању** ради обављања приправничког стажа, односно полагања стручног испита, кад је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци;
- 2) уговор о стручном усавршавању** ради стручног усавршавања и стицања посебних знања и способности за рад у струци, односно обављања специјализације, за време утврђено програмом

усавршавања, односно специјализације, у складу са посебним прописом.

Из наведених законских одредби произлази да, сходно члану 201. Закона, постоје две врсте уговора:

- 1) уговор о стручном оспособљавању**, тј. оспособљавању за самосталан рад у струци, и
- 2) уговор о стручном усавршавању**, тј. **усавршавању ради стицања посебних знања и вештина за рад** у струци, односно ради обављања специјализује.

Неопходно је напоменути следеће:

- 1)** Стручно оспособљавање и усавршавање наведених лица треба разликовати од стручног оспособљавања и усавршавања запослених лица, које је послодавац дужан да обезбеди запосленом, сходно члану 49. Закона, када то захтева потреба процеса рада и увођење новог начина и организације рада.
- 2)** Уговор који се закључује ради стручног оспособљавања и стицања посебних знања и способности за рад у струци није основ за заснивање радног односа, већ је у питању рад ван радног односа. Наиме, имајући у виду законску регулативу наведених уговора, у питању су уговори који се закључују ради стручног усавршавања и стицања посебних знања и способности за рад у струци, при чему је у питању рад ван радног односа. **У конкретном случају** тужилац је закључио три уговора на периоде од по три месеца. Закључивање тих уговора није водило заснивању радног односа већ стицању посебних знања и способности за рад у струци, што је, између осталог, и представљало каузу поменутих уговора. Имајући у виду да је тужилац код туженог радио по основу тако закључених уговора, који нису основ за заснивање радног односа, то је такав његов тужбени захтев правилно одбијен (Пресуда Врховног касационог суда Рев2. 1827/19 од 5. 2. 2020).

ЗАРАДЕ

раном пружању здравствене заштите. Запослени којег је послодавац упутио на похађање програма континуиране едукације има право на плаћено одсуство за све време трајања програма, као и за време неопходно за долазак у место у ком се спроводи програм континуиране едукације и повратак у место рада.

Према члану 100. ПКУ, запослени има право на накнаду плате у висини просечне плате у претходних 12 месеци – у случају коришћења плаћеног одсуства ради стручног оспособљавања и усавршавања за потребе процеса рада.

Пример: Обрачун накнаде плате за часове специјализације

Запослени у здравственој установи користио је 120 часова специјализације у јулу 2024. године, што значи да се у обрачун основице за накнаду плате урачунавају плате запосленог за период јул 2023 – јун 2024. године, а обрачун накнаде плате је следећи:

Период	Остварени часови рада	Остварена бруто плата
јул 2023 – јун 2024.	1.900	1.026.000
Плата по часу рада (1.026.000 : 1.900)		540,00 дин.

На основу плате по часу рада у претходних 12 месеци може се израчунати и износ накнаде плате. Ако је запослени у јулу имао 120 часова специјализације, обрачун накнаде плате је следећи:

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Број часова специјализације	120
2.	Основица за накнаду по часу рада (динара)	540
3.	Укупна основица за накнаду плате за часове одсуства (ред. бр. 1 x ред. бр. 2)	64.800,00
4.	Процент за утврђивање износа накнаде плате	100%
5.	Износ накнаде плате (ред. бр. 3 x ред. бр. 4)	64.800,00

Напомињемо да се број сати за које се обрачунава накнада плате за време специјализације утврђује

према броју сати које би запослени радио по распореду рада да није на специјализацији.

Здравствени радник на специјализацији има често и трошкове превоза од места становања до места у ком обавља специјалистички стаж, као и трошкове превоза у самом месту у ком обавља специјалистички стаж, посебно с обзиром на то да се уговором третира као лице на плаћеном одсуству. По питању накнаде таквих трошкова поново наводимо члан 170. 333, по ком запослени здравствени радник и здравствени сарадник има право на специјализацију, при чему је у истом члану прецизирано и да трошкове специјализације сноси послодавац. С друге стране, сагласно члану 173. став 3. 333, здравствена установа у јавној својини у обавези је да распише интерни конкурс за одобравање специјализација, као и критеријуме на основу којих ће кандидати бити вредновани у ситуацији када се више кандидата пријави на интерни конкурс за одобравање одређене специјализације. Здравствена установа дужна је да закључи уговор са здравственим радником који се упућује на специјализацију, којим се уређују међусобна права, обавезе и одговорности у вези са специјализацијом. Тим уговором регулисано је и право специјализанта на трошкове превоза, како у месту боравка тако и у другом месту у ком се обавља специјализација. Пошто је за време специјализације здравствени радник на плаћеном одсуству и прима накнаду плате, он нема право на „трошкове превоза” на рад као остали запослени, али има право на накнаду трошкова превоза у вези са специјализацијом – ако је то предвиђено и регулисано уговором о специјализацији између здравствене установе и здравственог радника.

Сматрамо да би здравственом раднику требало финансирати трошкове превоза, и унети то право у уговор о специјализацији, јер су они саставни део поступка и трошкова специјализације, тим пре што је, како је већ наведено, у члану 170. 333 прецизирано да трошкове специјализације сноси послодавац

WWW.PROPISI.NET

Стицање права на пензију и рад из пензије оснивача односно чланова привредног друштва

Увод

Овде је реч о оснивачима односно члановима привредних друштава и остваривању њихових права на пензију, као и о могућностима да, док су у пензији, и даље буду радно активни у друштвима које су основали, односно у којима су чланови, или код неких других послодаваца. Пошто је овде поменуто „пензионисање” наведених лица, претпоставља се да је, као и другим лицима, услов за пензионисање навршење одређених година живота и стажа осигурања, али и плаћање доприноса за пензијско-инвалидско осигурање (даље: допринос за ПИО). Управо карактеристика положаја оснивача односно чланова привредних друштава у обавезном осигурању је у томе да они могу да плаћају поменуте доприносе, дакле и да обезбеде услове за пензију по разним основама – и као запослени и као осигураници самосталних делатности, што им прописи о осигурању и омогућавају.

Законом о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС” бр. 34/2003... и 76/2023 – даље: Закон о ПИО) прописани су услови за стицање права на старосну и превремену старосну пензију, при чему се те одредбе односе на све осигуранике, неважно за то да ли су осигураници запослени, осигураници самосталних делатности или осигураници пољопривредници. Услови за стицање права на старосну пензију за све њих су кумулативни, што значи да је потребно да оснивач односно члан привредног друштва испуњава услове и у погледу година живота и година стажа осигурања. Уз то, да би се неко време утврдило као стаж осигурања, потребно је:

- да је лице било пријављено на осигурање и
- да су за то време уплаћени доприноси за ПИО.

То код оснивача односно чланова привредних друштава, како је већ речено, може да се оствари на

више начина, у вези са чим је у наставку представљено више детаља.

Напомена: Од 30. 9. 2018. године оснивач привредног друштва који није уписан у регистар Агенције за привредне регистре као директор или заслуженик, који је у радном односу у том привредном друштву, нема својство обавезно осигураног лица у смислу Закона о ПИО.

1 Услови за остваривање пензије у 2024. години

Одредбом члана 19. Закона о ПИО алтернативно су уређени услови да осигураник (и предузетник) стекне право на **старосну** пензију, и то:

- 1) кад наврши 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања (важи за мушкарца и жену);
- 2) кад наврши 45 година стажа осигурања, без обзира на године живота (важи за мушкарца и жену).

Дакле, према основном решењу, **право на старосну пензију** могу да остваре и следећи оснивачи односно чланови привредних друштава у 2024. години:

■ мушкарац:

- ▶ са 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања,
- ▶ са 45 година стажа осигурања, без обзира на године живота;

■ жена:

- ▶ са 45 година стажа осигурања, без обзира на године живота.

Изузетно од наведеног, сходно члану 19а Закона, **осигураник жена** у 2024. години остварује право на старосну пензију **кад наврши 63 године и осам месеци живота и 15 година стажа осигурања.**

случају ради о кориснику пензије (Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања бр. 011-00-00416/2021-07 од 15. 10. 2021).

4. У конкретном случају, када је физичко лице – оснивач и члан привредног друштва (са 50% удела) са којим није засновало радни однос – уписано у регистар АПР-а као остали заступник привредног друштва, оно је, као лице које, у смислу Закона о доприносима, ради у привредном друштву чији је оснивач, обвезник доприноса за ПИО. Околност да је у регистру надлежне организације као законски заступник (директор) привредног друштва уписано друго лице није од значаја за постојање обавезе плаћања доприноса за физичко лице – оснивача привредног друштва (које није засновало радни однос са тим друштвом) који је уписан у тај регистар као остали заступник привредног друштва. Лице које је корисник старосне пензије и истовремено је оснивач и члан привредног друштва (у конкретном случају са 50% удела), који је у регистар АПР-а уписан као остали заступник привредног друштва (са којим није накнадно, као пензионер, засновао радни однос), обвезник је доприноса за ПИО (Мишљење Министарства финансија бр. 413-00-136/2017-04 од 4. 4. 2019).

5. За време док пензионисано лице (старосни пензионер) ради и прима зараду, односно накнаду за рад по уговору ван радног односа, односно накнаду по основу представљања и заступања, истовремено му се исплаћује и пензија јер је пензија његово законом стечено право, па би укидање права на пензију било противуствано. Према члану 121. став 1. Закона о ПИО, корисник старосне и превремене старосне пензије који је засновао радни однос или обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике **има право**, по престанку запослења, односно обављања самосталне делатности, **на поновно одређивање пензије** ако је био у осигурању најмање годину дана. Наведена законска одредба одређује право на поновно одређивање висине пензије предузетнику који тренутно прима пензију, под условом:

- 1) да сада прима старосну или превремену старосну пензију (дакле, искључени су корисници инвалидске и породичне пензије);
- 2) да после остваривања права на старосну пензију обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике;
- 3) ако је у осигурању после остваривања права на пензију најмање годину дана;
- 4) да је престало обављање самосталне делатности од стране пензионисаног лица.

ИНГ-ПРО

Календар пореских и других обавеза за октобар 2024. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Уредба о изгледу контролне акцизне маркице, врсти података на маркици и начину и поступку одобравања и издавања маркица, вођења евиденција о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета, алкохолних пића и кафе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 9 – 30. 9. 2024.	15. 10. 2024.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 9 – 30. 9. 2024. 1. 10 – 15. 10. 2024.	15. 10. 2024. 31. 10. 2024.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора – на обрасцу РЕФ-Г	1. 9 – 30. 9. 2024.	најраније 20. 10. 2024.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије – на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 9 – 30. 9. 2024.	најраније 20. 10. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе – на обрасцу РЕФ-И	1. 9 – 30. 9. 2024.	најраније 2 0. 10. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво у индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биогориво који се као моторно гориво користе за транспортне сврхе, на обрасцу РЕФ-Т	јул–септембар	најраније 20. 10. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које обавља делатност превоза лица и ствари, као и произвођач, односно увозник истих када их користи за сопствене потребе у транспортне сврхе
Враћање оштећених, односно неискоришћених акцизних маркица	јул–септембар	15. 10. 2024.	Обавеза произвођача, односно увозника да Министарству финансија врати оштећене односно неискоришћене акцизне маркице у претходном тромесечју, са видљивом ознаком серије и серијским бројем маркице, као и да врати маркице за цигарете, алкохолна пића, односно кафе са словном ознаком ЕЦ, ЕА И ЕК
Достављање података о оштећеним односно неискоришћеним акцизним маркицама	јул–септембар	15. 10. 2024.	Обавеза произвођача цигарета, односно алкохолних пића, односно произвођача и увозника кафе да Министарству финансија достави податке о издатим, искоришћеним, оштећеним и неискоришћеним акцизним маркицама за претходни квартал

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење рибарског подручја	јул–септембар	15. 10. 2024.	Накнаду за коришћење рибарског подручја утврђује обвезник накнаде за тромесечни период на прописаном обрасцу
Уплата накнаде за коришћење природног лековитог фактора	јул–септембар	15. 10. 2024.	Накнада за коришћење природног лековитог фактора утврђује се за календарску годину, а плаћа аконтационо у једнаким тромесечним ратама
Обвезници плаћања накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада плаћају накнаду у року од 15 дана од дана истека тромесечја	јул–септембар	15. 10. 2024.	Обвезници плаћања накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада плаћају накнаду у року од 15 дана од дана истека тромесечја

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 9 – 30. 9. 2024.	15. 10. 2024.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 9 – 30. 9. 2024.	31. 10. 2024.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 9 – 30. 9. 2024.	15. 10. 2024.	На основу решења Пореске управе, односно на основу пореске пријаве за месечну аконтацију доприноса
Подношење пореске пријаве и плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање за осниваче, односно чланове привредног друштва, који у њему раде, без заснивања радног односа.	1. 9 – 30. 9. 2024.	15. 10. 2024.	Пријава се подноси на Обрасцу ПП ОД-О - Пореска пријава о обрачунатим доприносима за обавезно социјално осигурање за осниваче, односно чланове привредног друштва

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем ујравном јосћујуку („Сл. јласник РС“ бр. 18/2016; аућенћично јћумачење – 95/2018) јројисано је да, ако јоследњи дан рока јада на дан када ојан не ради, рок исћиче када јројекне јрви наредни радни дан.

WWW.PROPISI.NET

Актуелни статистички подаци на дан 25. 9. 2024. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2024. године	24. 3. 2023.	132.372,00	95.836,00
Фебруар 2024. године	25. 4. 2024.	129.934,00	94.125,00
Март 2024. године	24. 5. 2024.	133.373,00	96.913,00
Април 2024. године	25. 6. 2024.	133.356,00	96.614,00
Мај 2024. године	25. 7. 2024.	138.332,00	100.170,00
Јун 2024. године	26. 8. 2024.	132.290,00	95.804,00
Јул 2024. године	25. 9. 2024.	135.195,00	97.835,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2024. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **40.143 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **573.470 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2024. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	184	271	49.864,00	67.566,33
Фебруар	168	271	45.528,00	61.380,88
Март	168	271	45.528,00	61.380,88
Април	176	271	47.696,00	64.473,61
Мај	184	271	49.864,00	67.566,33
Јун	160	271	43.360,00	58.288,16
Јул	184	271	49.864,00	67.566,33
Август	176	271	47.696,00	64.473,61
Септембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Октобар	184	271	49.864,00	67.566,33
Новембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Децембар	176	271	47.696,00	64.473,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец у 2024. години	Износ учешћа
Јануар	61.985,50
Фебруар	65.202,50
Март	66.186,00
Април	64.967,00
Мај	66.686,50
Јун	66.678,00
Јул	69.166,00
Август	66.145,00
Септембар	67.597,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2024. године до 31. јануара 2025. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 13.497 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец јул 2024. године објављена је 25. 9. 2024. и износи 135.195 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 13.497 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 137.941 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 8.101 динара нето. На износ до 8.101 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

Ревалоризација отплатних рата по основу уговора о откупу стана под 30. 6. 2024. године

Купљене друштвене станове њихови власници могу да отплаћују у ратама, у складу са уговором. Отплатна рата одређује се дељењем износа уговорене цене стана са бројем месеци за које се дуг отплаћује. Међутим, једном одређен износ месечне рате отплате подлеже ревалоризацији у складу са још увек важећим чланом 23. Закона о становању („Сл. гласник РС” бр. 50/92 ... 99/2011). Наиме, иако је доношењем Закона о становању и одржавању зграда („Сл. гласник РС” бр. 104/2016) престао да важи Закон о становању, његов члан 23. остаје на снази без временског ограничења.

Стога, под 30. 6. 2024. године врши се ревалоризација за продате станове по уговорима закљученим 19. 7. 1994. године и после тог датума, до 30. 6. 2024. године.

Ревалоризација отплатних рата по поменутих уговорима врши се два пута годишње, и то за шестомесечне периоде: јануар–јун и јул–децембар. Прва ревалоризација је 31. децембра текуће године за рате које се отплаћују од 1. јануара, а друга ревалоризација је 30. јуна текуће године за рате које теку од 1. јула текуће године.

Ревалоризација рата по уговорима закљученим 19. јула 1994. године и касније, у складу са чланом 23. ст. 2. Закона о становању, врши се:

- **према кретању потрошачких цена у Републици,**
- **а највише до висине раста просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици за обрачунски период (узима се мањи износ).**

Сагласно ставу 3. истог члана, ревалоризација рата под 30. 6. 2024. године врши се у зависности од месеца када је уговор о куповини стана закључен, применом нижег коефицијента од наредна два:

- **коефицијент раста потрошачких цена и**
- **коефицијент раста просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици.**

У датом случају то је у периоду јануар–јун 2024. године, осим у случају када нема раста зарада, па се не врши ревалоризација.

На основу објављених података Републичког завода за статистику у наредној табели приказани су упоредни подаци о расту потрошачких цена у периоду јануар–јун 2024. године, као и подаци о расту зарада без пореза и доприноса у Републици за исти период, на основу којих се ревалоризација рата врши применом коефицијента који је мањи:

Упоредни подаци о расту потрошачких цена и расту зарада без пореза и доприноса у Републици у периоду јануар–јун 2024. године:

Период	Коефицијенти од месеца закључења уговора до 30. 6. 2024. године	
	Према кретању потрошачких цена у Србији	Према расту просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици
До 31. 12. 2023.	0,023	0,007
Јануар 2024.	0,02	-0,001
Фебруар 2024.	0,014	0,017
Март 2024.	0,011	-0,013
Април 2024.	0,004	-0,009
Мај 2024.	0	-0,045
Јун 2024.	-	-

На основу наведених података ревалоризација рата за отплату станова на 30. јун 2024. године за уговоре закључене 19. јула 1994. године и после тог датума, а до 30. јуна 2024. године, врши се према увек мањим месечним коефицијентима, односно према следећим коефицијентима:

За уговоре закључене:	Коефицијент
до 31. 12. 2023. године	0,007
у јануару 2024. године	не врши се ревалоризација
у фебруару 2024. године	0,014
у марту 2024. године	не врши се ревалоризација
у априлу 2024. године	не врши се ревалоризација
у мају 2024. године	не врши се ревалоризација
у јуну 2024. године	не врши се ревалоризација

Са наведеним коефицијентима множи се стање дуга, па се добијени износ сабира са износом дуга, чиме се утврђује нови увећани износ укупног дуга за отплату и из њега нови износ рате отплате. Директан износ рате може да се израчуна ако се на износ рате отплате за претходни период примене наведени коефицијенти увећани за 1.

Према правилу, не врши се ревалоризација отплатних рата за уговоре склопљене у последњем месецу обрачуноског периода, у датом случају за уговоре закључене у јуну 2024. године, као ни за уговоре закључене у марту, априлу и мају 2024. године, јер је коефицијент кретања зарада негативан.

Отплатна рата за период од 1. јула до 31. децембра 2024. године ревалоризује се на следећи начин:

- 1)** стање дуга множи се са одговарајућим коефицијентом и тако се добија износ ревалоризације;
- 2)** добијени износ ревалоризације сабира се са стањем дуга;
- 3)** ревалоризовани износ отплатне рате за период од 1. јула 2024. године добија се тако што се ревалоризовани износ дуга подели са бројем неотплаћених рата.

Пример:

Уговор о откупу стана закључен је 15. фебруара 2024. године за откупну цену стана 15.120.000 динара. Број уговорених рата је 400, па је за период фебруар–јун 2024. године рата износила (15.120.000 : 400) 37.800 динара. Закључно са јуном уплаћене су четири рате по 37.800 динара, што износи 151.200 динара, па стање дуга на 30. јун 2024. године износи 14.968.800 динара (15.120.000 - 151.200), док је број неотплаћених рата 396 (400 - 4). На основу наведених података обрачун ревалоризације приказан је како следи:

Ред. бр.	Опис	Елементи/ износи
1.	Стање дуга 30. јуна 2024.	14.968.800,00
2.	Коефицијент ревалоризације (за уговоре закључене у фебруару 2024. године)	0,014
3.	Износ ревалоризације (ред. бр. 1 x ред. бр. 2)	209.563,20
4.	Ревалоризовани износ дуга (ред. бр. 1 + ред. бр. 3)	15.178.363,20
5.	Број неотплаћених рата	396
6.	Износ рате за период од 1. јула 2024. године (ред. бр. 4 : ред. бр. 5)	38.329,20

Ревалоризовани износ отплатне рате може да се добије и непосредном применом коефицијента 1,014, и то ако се са коефицијентом 1,014 помножи отплатна рата од 37.800 динара, чиме се добија износ од 38.329,30 динара. Множењем те рате са бројем неотплаћених рата (396) добија се стање дуга од 15.178.363,20 динара.

Напомињемо да се наведени коефицијенти за ревалоризацију утврђују касније пошто се по новој методологији Републичког завода за статистику подаци о зарадама објављују у року од 55 дана од последњег дана месеца на који се подаци односе. Наиме, подаци о просечној заради у Републици за јун 2024. године објављени су 26. 8. 2024. године, па је тек од тог датума било могуће утврдити коефицијенте за ревалоризацију рата за откупљене друштвене станове под 30. 6. 2024. године.

Следећа ревалоризација отплатних рата према тим уговорима обављаће се под 31. децембром 2024. године са применом од 1. јануара 2025. године.

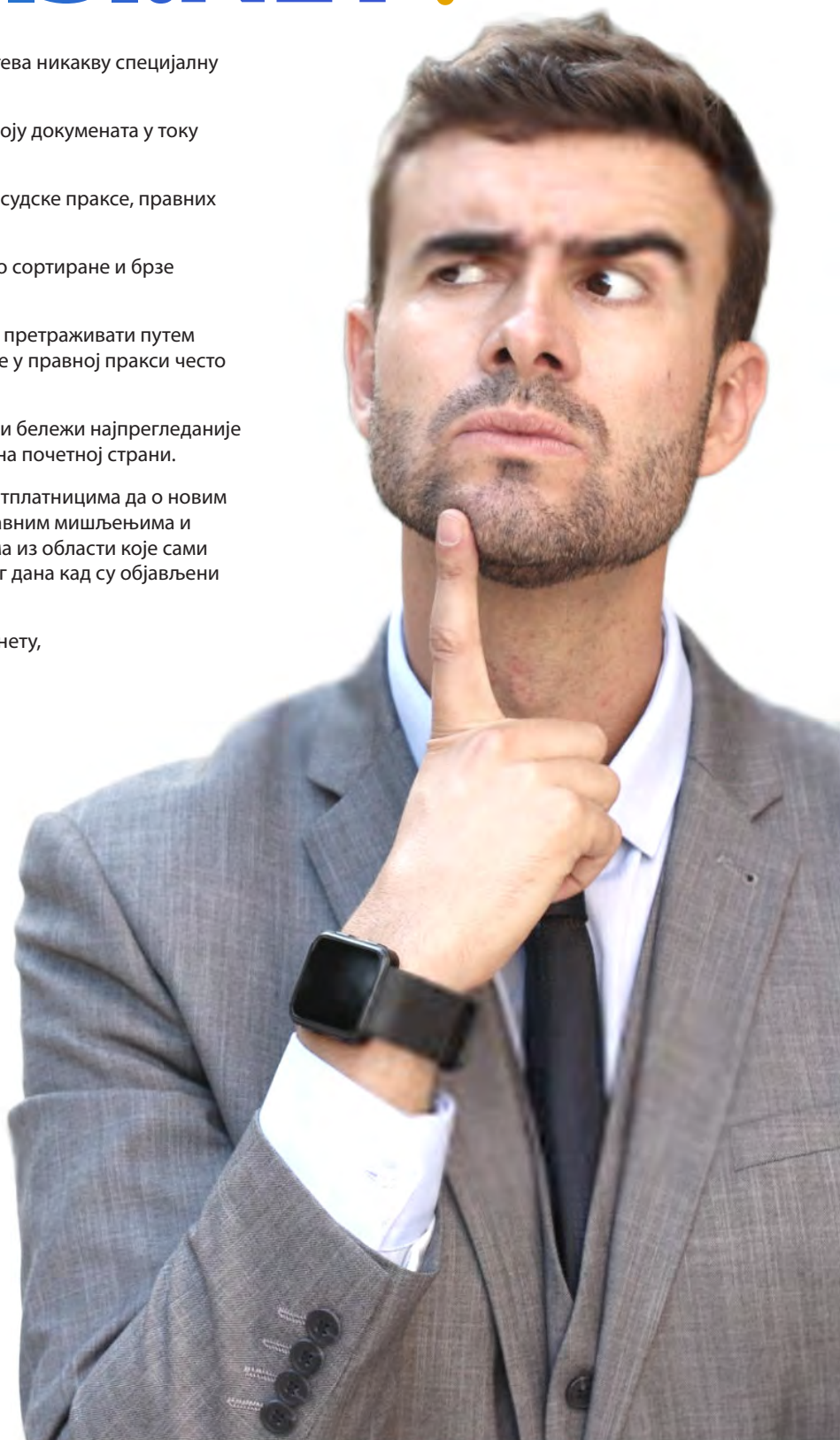
Обрачуната ревалоризација књижи се задужењем рачуна 048 и одобравањем рачуна 676.

WWW.PROPISI.NET

Зашто баш PROPISI.NET?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилицу или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.PROPISI.NET

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА